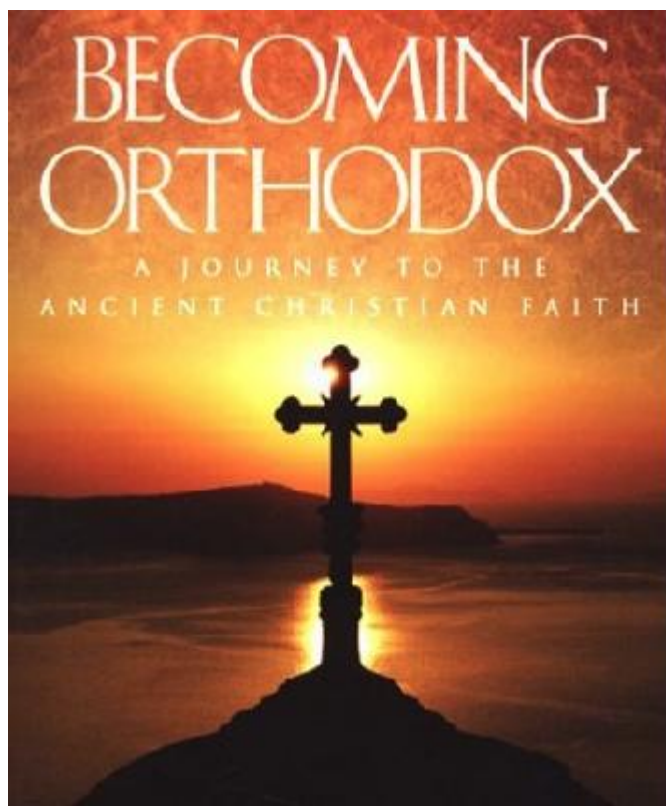

Вяра

Пътешествие към древната Христова вяра

Това е историята на група евангелисти, повечето Северноамерикански протестанти, които се заемат с търсенето на Новозаветната Църква и я откриват в Източната Православна Традиция.

Очевидно, книгата е предназначена както за протестантите, така и за римокатолиците, които също биха поели риска на едно подобно търсене.

Всички претендират, че точно те са Новозаветната Църква! .. - Католиците казват, че са те, баптистите - също. От Църквата на Христос заявяват, че единствено те са Църквата и никой друг. Ще трябва да разберем кой е "прав".

Като протестанти ние знаем миналото си до 1517 г. и Реформацията. Като евангелисти - хора на Словото - знаем историята си до около 95 г., когато апостол Йоан написва Откровението. Време е да запълним празнината между тези дати.

... трудно ми е да предам с думи важността на това решение, но ние още в началото се бяхме съгласили да правим и да бъдем всичко онова, което откриехме, че е правила и била Новозаветната Църква докато следваме пътя ѝ през историята. Ако откриехме, че грешим в нещо, щяхме да се променяме. Бяхме се вrekli да изповядваме доктрините ѝ, да навлезем в нейното богослужение и да отразяваме управлението ѝ, доколкото можем да го определим. Или да го кажа по друг начин, ако откриехме, че всички християни повсеместно са вярвали в някаква истина или са се придържали към определена практика, ако е била споделяна от всички и не противоречи на Свещеното Писание, ние щяхме да променим курса си в съответната посока и да следваме вярата на отците си.

...

От дълги години ние бяхме споделяли склонността да гледаме на Църквата и на историческия ѝ път като на едноетажна фермерска постройка с дължина дваисет века и чиито основи се полагаха наново всеки век, за да отразяват съпътстващата я култура. Изглежда сега бяхме почнали да гледаме на Църквата като на вертикална структура с дваисетвековна височина, построена на основата на пророците и апостолите със самия Христос за крайгълен камък. И вместо да се налага да полагаме нови основи през всяко ново поколение или ново столетие, ние се опитвахме да разберем дали е възможно да се задържим върху изначалната апостолска основа, върху онази вяра веднъж и завинаги предадена на светиите; и на свой ред да построим върху нея един нов етаж за своето време, където да се приюти нашето поколение. Все по-малко и по-малко се чувствахме удобно с въпроса: "В нашата църква ли са християните от втори и трети век?" Нещата по-скоро стояха по обратния начин: "Дали ние сме в тяхната църква?"

...

Готови да се приспособяваме към каквото и да открием, ние нямахме намерение да поддържаме "партийната линия" на когото и да било. Не бяхме прикрепени към никоя от установените църкви и представлявахме хора, които вече бяха изпаднали от структурите и които също желаеха промяна. Нямахме управителен съвет, нито пък спонсор, който да си затвори кесията ако не хареса откритото от нас в църковната история. Всичко, към което се стремяхме беше Христос и Неговата Църква и вместо да съдим историята, ние поканвахме историята да съди нас. Нашият основен въпрос беше: "Какво се е случило с онази църква, за която четем на страниците на Новия Завет? Още ли съществува? Ако да, къде?" Ние искахме да бъдем част от нея.

...

Джак Спаркс взе думата, за да ни предаде онова, което беше научил за богослужението от най-ранните сведения в историята на Църквата.

- Християнското богослужение е било литургично от самото начало, - започна той. - Според най-древните източници . . .

- Я не се будалкай! - прекъснах го аз, - Това не може да е вярно, абсурд!

- Не те карам да харесваш онова, което съм открил, - продължи той, - но трите най-ранни ръкописа . . .

Той ни запозна с три ранни и повсеместно приети източника извън Писанията, в които се описваше ранното християнско богослужение. Ръкописът, който почти винаги се разглежда на първо място, принадлежи на св. Юстин мъченик (в неговата Първа апология) и е написан през около 150 г. сл. Хр., където той е описал на хартия за императора формата на

християнското богослужение. А тя изглежда така:

СИНАКСИС:

Поздрав и отговор

Химни, редуващи се с Откъси от Писанията, Евангелията

Проповед

Отпращане на онези, които не са в Църквата

ЕВХАРИСТИЯ:

Застъпнически молитви

Предложение на хляба и виното

Освещаване на даровете

Причастие

Благодарение

Благословия

Следващият документ беше Апостолската традиция на Иполит, написан около 200 г. сл. Хр. Неговият ръкопис подкрепяше по-раншното описание на богослужението от св. Юстин като показваше, че тази практика е била повсеместно приета в цялата Църква.

Най-ранния източник - навярно не по-късен от 70 г. сл. Хр. и произхождащ от сърцето на Новозаветната епоха, се намираше в Дидахията или "Ученията на Дванайсетте". Тук ударението, особено по отношение на Евхаристията, беше съвсем сериозно, а и важно, защото се появяваше толкова рано. Това тройно свидетелство в полза на литургията и тайнствата беше в съответствие с Новия Завет и други ранни източници и оформяше едно единно изложение върху богослужението през

първи и втори век.

- Всичко това означава, - продължи Джак Спаркс, - че в ранната Църква са съществували два типа служба, които заедно са съставлявали една първоначална литургия. Първата част се наричала синаксис, което означава просто "събрание". Тя следвала схемата на юдейското богослужение в синагогите през годините непосредствено преди Христовото идване. И за новопокръстените юдеи наистина е било смислено да запазят основните форми на молитва, пеене на химни, четене от Писанията и проповед. А втората част от ранната християнска литургия се наричала евхаристия, което ще рече "благодарение". Това е онази част от богослужението, която води до и включва приемането на причастие. Формата на тази част се базира на литургията, отслужвана от старозаветните свещеници в Храма, но вече не с предложение на телци и козли, а плътта и кръвта Христови.

- И това ли е за което свидетелства библейското описание от 1 Коринтяни 11 глава? - попита някой.

- Именно, и в действителност тези думи са били винаги повтаряни в християнското богослужение, още от самото начало, - отвърна Спаркс.

...

Засега мога да ти кажа само едно: Израел е бил литургичен през цялата си история и разполагаме със Стария Завет в подкрепа на това. Независимо дали са следвали Бога или не, те са били литургични през цялото време. Също и Новозаветната Църква е била литургична още от създаването си според най-ранните източници. Това имаме налице. Останалото ще трябва да открием с течение на времето.

...

След това се насочихме към въпросите, засягащи евхаристията.

- Какво откри за отношението им към хляба и виното? - запитахме ние, - Като на символ ли са гледали на тях или като на истински плът и кръв Христови? (Казано на съвременен език: истински ли са били или спомен?)

- В действителност, тя се е приемала и като символ, и като истинска същност - продължи Джак. - Но терминът пресъществяване може да бъде открит чак векове по-късно. Ключовата дума е тайнство. Отците на Църквата са гледали на осветените хляб и вино като на истински плът и кръв Христови, но никога не са давали обяснение за начина и са го изповядвали като благословено тайнство.

...

Историята на Църквата

След няколкодневни предварителни обсъждания върху богослужението, ние се обърнахме към Джон Браун и неговото изследване върху църковната история непосредствено след дните на Новия Завет.

- Най-изумителното нещо, което открих през тези три месеца, прекарани в четене, е наличието на епископи през първи век - започна той. - Досега съм смятал, че епископите се появяват в Църквата през по-късен период - някъде по средата на втори век. Но сега ги откривам далеч преди края на първото столетие.

На първо място имаме Поликарп - мъж, за когото със сигурност съм слушал. Той е бил епископ на град Смирна около стотната година след Христа. Ранните автори като Иреней пишат, че той бил духовно чедо на апостол Йоан и че бил ръкоположен за епископ от самите апостоли.

После следва Климент Римски, ръкоположен за епископ на града през 90 г. сл. Христа плюс-минус някоя и друга година. Неговата връзка с апостолите ясно проличава от споменаването му от ап. Павел във Филипяни 4:3.

Но най-шокиращи за мен се оказаха сведенията за Игнатий Антиохийски - става въпрос за Сирийска Антиохия, собствената църква на не кой да е, а на апостолите Павел и Варнава - който е бил епископ на града от около 67 г. до мъченичеството си през 107 г. сл. Христа. Братя, 67 г. е Библейско време! Говорим за самото сърце на Новозаветната епоха. А само за двама от Дванайсетте знаем, че са били мъртви по това време. Не смятате ли, че другите десет биха оказали неимоверна съпротива, ако епископската длъжност не е била позната и утвърдена?

Разбира се, епископ Игнатий е познат на всички църковни историци. Той е оставил след себе си седем писма, написани непосредствено преди смъртта му, адресирани към църквите в градовете, през които е минавал на път за своето мъченичество. Тези писма не само представят с кристална яснота ролята на епископската длъжност, но и говорят за наличието на епископи и в много други църкви. Той категорично заявява, че тези първи епископи са били поставени на длъжността си от самите апостоли и представляват непрекъснатостта на апостолското служение в Църквата.

Тъкмо бяхме започнали да се съвземаме от откриването на литургия и тайнства в ранната Църква и ето ти сега и епископи! И то ранни епископи - през първи век. Започнахме жадно да поглъщаме Апостолските Мъже - сборник от произведения на християнски автори, които са познавали апостолите и са били научени от самите тях (включително трудовете на Игнатий, Поликарп и Климент) - и пред очите ни

се разгърно едно изцяло ново видение по отношение на християнството.

Но и самият Нов Завет беше недвусмислено ясен по въпроса за епископите. Епископ не е само наименование за функцията на надзорника, но и конкретна длъжност в Църквата. Разглеждани в тази светлина, Новозаветните отпратки към епископ ставаха пределно ясни.

Най-ранният Новозаветен текст е от книга Деяния Апостолски 1:20, и се отнася до отпадането и замяната на Иуда. В старият превод (King James) четем: "Епископството му друг нека вземе". Някои от по-новите протестантски преводи увъртат около думата и предават епископство като "място", "пост", "положение" или малко по-доброто "чин". Истината е, че гръцката дума в текста е епископ, а буквалното ѝ значение е епископство: длъжността на епископа. По времето, когато е била написана книга Деяния, тази дума вече не е означавала нищо друго освен епископ. Между другото, Дванайсетте са били повсеместно признати за първи епископи на Църквата.

После следва поздравът на св. ап. Павел към Филипяните, писан приблизително около 65 г пр. Христа, където той казва: "Павел и Тимотей, раби Исус Христови - до всички в Христа Исуса светии, които се намират във Филипи, с епископи и дякони..." (Филипяни 1:1). Приет на доверие, този откъс ясно показва, че длъжността на епископа е имала своето място в църквата във Филипи по средата на първото столетие.

...

До неотдавна аз бих възразил яростно на това, което току що казах:: "Много добре, но какво ще стане, ако епископът се

окаже лош?" Първо, православните християни участват при избора на своя епископ. Второ, всеки епископ е отговорен пред съвета на епископите и най-накрая пред патриарха. Поради тази причина, когато сме имали лоши епископи, те са били отстранявани. (Еретикът Несторий е заемал най-високия пост в Източната Църква, но дори и той е бил сменен.) И трето, по-добре слаб водач, отколкото никакъв. Анархията е най-лошата форма на управление.

...

Йерарси е имало в древен Израел, йерарси има в Новия Завет, както и през цялата история на Църквата. Съвсем по Библейски - те вървят с територията.

...

Учението

Свят ни се виеше от литургия, тайнства, че и епископи, когато Ричард Балю ни поднесе своите изследвания върху учението на Ранната Църква. Това беше отдиха, от който толкова се нуждаехме, защото като мъже, посветили се на апостолското учение, за сърцата и умовете ни беше утеха и насърчение да чуем как първите християни неуморно са проповядвали и отстоявали учението за нашия Господ Иисус Христос като напълно Бог и напълно човек.

- Откриваме, че всеки голям спор на някой от Вселенските Събори започва с нападение срещу Самия Христос - започна Дик Балю. - Първото от тези достига апогея си през лятото на 325 г. сл. Хр., когато в Никея бил свикан общоцърковен събор, за да се разправи с нововъзникналата ерес, наречена арианство.

Арий бил презвитер от александрийската църква, който предизвикал голям смут сред паството, учейки, че Иисус

Христос бил сътворено същество и не Му била присъща напълно Божествена природа. Според Арий, съществуването Му започвало от някакъв момент във времето и типично за почти всички лъжливи учители в историята, той разполагал с цял арсенал от Библейски стихове и със свои нови тълкувания върху тях, с които да се подкрепя. Арий си бил спечелил последователи както сред духовенството, така и сред народа и техния брой непрекъснато нараствал. Неговият епископ - благочестивия Александър - бил силно загрижен и свикал няколко събора, които отхвърлили Ариевите виждания. Когато ереста се разпространила, това довело на въвличането на цялата Църква, дори и на Императора.

Стотици представители от всички християнски общности се събрали в Никея през паметното лято на 325 г. да обсъдят и разрешат проблема. Някога Иисус Христос обеща на Своята Църква дара на Святия Дух, който да я води във всяка правда. И ето, настъпило бе първото огнено изпитание след апостолската епоха.

Когато делегатите се събрали, включително Арий и неговите последователи, на сцената стъпил и един друг млад мъж. Атанасий бил превъзходен познавач на Библията и всеотдаен последовател на Иисус Христос. Седем години преди това, на двайсет и една годишна възраст, той вече бил написал книга, предопределена да се превърне в един от най-великите класически произведения на християнството за всички времена: За Въплъщението. В увода към английския превод на това съчинение К. С. Луис пише, че още щом разгърнал книгата, той разбрал, че "чете истински шедевър". [4. New York: Macmillan Company, 1946 (бел. ав.)]

На Събора този възхитителен млад мъж станал един от основните защитници на апостолската вяра. Арий не можал да съперничи на благочестивия и безпогрешен Атанасий. Докато

летните седмици се изнизвали, сред разгорещени спорове в Никея започнало да се оформя твърдо православно единодушие. След три месеца бил съставен и обнародван кратък документ, който съдържал обобщението на християнското учение върху личността на Иисус Христос. В крайна сметка, 318 епископи на Църквата подкрепиха и подписали онова, което днес познаваме като първата и най-дълга част от Никейския Символ на Вярата.

Православието на св. Атанасий надделяло на Събора. По отношение на Христос, никога не е имало време, когато Той да не е съществувал! Тази истина се превърнала в боен вик, защото на Църквата ѝ трябвало почти едно цяло столетие да затвърди позициите, спечелени в Никея. Арий, макар и победен, не се предавал. Всъщност, след Събора движението му се разрастнало и даже в един момент през следващите години арианството сякаш щяло да надделее. Това изглеждало толкова вероятно, че по-късно някой дори изковал лозунга: "Атанасий срещу света".

Но надделяла Христовата истина. В едната свята Църква проповядвали и се покланяли на Онзи, Който "е роден от Отца преди всички векове".

Изучаването на Никейския Събор направи няколко неща за нас по пътя ни към Православието. Първо и най-важно, то ни даде установеното тълкувание върху учението на Новия Завет за Иисус Христос. Преди нашата най-голяма грижа беше делото на Христос - и по-точно какво е сторил Той за нас - без необходимото задълбочаване кой е Той: вечния Син на Отца, който става човек заради нашето спасение - едновременно и Бог, и човек. Положително ние вярвахме в Божествеността на Христос, но важността на Въплъщението на Сина Божи не ни беше засегнало с пълна сила. За нас Никейския Символ на Вярата се превърна в онова, което винаги е бил за

Православното християнство: онази ограда, извън която ние не се осмеляваме да бродим в разбирането си за Христа.

Второ, Никея извади на показ как трябва да работят Съборите в Църквата - когато се съберат благочестиви епископи, презвитери, дякони и миряни, за да установят Божията воля, Светият Дух ще им говори. Иерусалимският Събор от Деяния 15 глава не е еднократно явление. И така цялата идея за различаването на Божията воля в единение придоби за нас нов смисъл.

Трето, Никея ни отведе и до другите големи събори в историята на Църквата. Този Събор е бил първия от Седемте Вселенски Събора, които са били свиквани между 325 и 787 г. сл. Хр. - всеки, за да се изправи срещу някаква грешка и всеки, тържествуващ с истината. Заедно, тези седем Събора представляват основата на църковното разбиране на апостолското учение за вярата и служат като неин пазител.

...

ОТКРИТИЕТО НА НОВОЗАВЕТНАТА ЦЪРКВА

...

Ранната Църква е била и Църква на тайнствата. Тя единодушно изповядвала тайнствата като реалност и ги практикувала. Чрез тях Бог давал Своята благодат на хората. Кръщението наистина било за опрощаване на греховете и за приемането на Светия Дух, точно както и апостол Петър обещавал на своите слушатели в деня на Петдесетница (Деяния 2:38). Евхаристийните дарове наистина били плътта и кръвта Христови, както Самият Господ уверил учениците Си преди Своята смърт (Лука 22:19 - 20). В тайнството венчаване, съпругът и съпругата наистина ставали една плът (Ефесяни 5:31).

Управлението или политиката на Църквата били йерархични още от самото начало, една структура, която включвала епископи, презвитери, дякони и миряни..

...

Богослужението на Църквата в края на нейното първо хилядолетие притежаваше същата форма навсякъде. Еднакво беше и учението. Цялата Църква изповядваше едно верую, еднакво навсякъде, и беше устояла на многобройни атаки. Управлението на Църквата също беше еднакво на всякъде. И тази една Църква беше Православна.

...

1054 г.: Отпадането на Запада

Напрежението започнало да нараства в последната част на първото хилядолетие и в началото на второто достигнало до скъсване на отношенията..

...

След смъртта на апостолите и с развитието на ръководните структури в Църквата, Епископът на Рим бил считан за пръв по достойнство, макар всички епископи да са равни. След около триста години, обаче, Епископите на Рим започнали да възприемат една позиция на превъзходство спрямо другите епископи. И без всеобщата подкрепа, най-накрая те започнали да претендират, че са единствените истински наследници на св. Петър..

...

Увеличената власт на Римският Папа се превърнала в една от основните причини за отцепването на римската църква и на

всички онези, които тя успяла да повлече след себе си от историческата Православна църква.

...

Добавката в Символа на вярата

В Иоан 15:26 нашият Господ Иисус Христос утвърждава: "А кога дойде Утешителят, Когото Аз ще ви изпратя от Отца, Духът на истината, Който изхожда от Отца, Той ще свидетелства за Мене". Това е най-основоположното изявление за "изхождането" на Светия Дух в целия Нов Завет и то е съвсем ясно: Той "изхожда от Отца".

И така, когато древният църковен събор в Константинопол в 381 г. сл. Хр. по време на своите заседания потвърдил Никейския Символ на вярата (325 г. сл. Хр.), той го и допълнил със следните слова: "И в Светия Дух, Господа Животворящия, Който от Отца изхожда, и комуто наравно с Отца и Сина се покланяме . . ."

Около две столетия по-късно, обаче, на един местен събор в Толедо, Испания (589 г. сл. Хр.) Крал Рикаред обявил, че за Светия Дух трябва да се изповядва и проповядва като за изхождащ от Отца и Сина.

Кралят... се противопоставял на апостолското учение за Светия Дух. За нещастие, местният испански събор се съгласил да приеме грешката му и тя постепенно се разпространила в запада, макар първоначално да била отхвърляна от папството.

Поради учението на Свещеното Писание, така както се изповядва от цялата Църква в Никея и Константинопол, както и столетия след това, ние нямаме никакви основания да вярваме нещо друго, освен това, че Светият Дух изхожда от Отца. Точка!..

Но векове по-късно, с един ход до голяма степен мотивиран от силно преплетени политически фактори, Римският Папа еднолично, без вселенски събор, променил църковният Символ на вярата. И макар първоначално промяната да била отхвърлена както на Изток, така и на Запад, дори от най-приближените на Рим епископи, с течение на времето Рим успял да принуди Запада да капитулира.

Този проблем, в който папата се отдалечил от Православното учение на Църквата, се превърнал в още една от основните причини, допринесли за отцепването на Римската църква от историческата Православна църква - Новозаветната Църква.

Великата схизма

Сблъсъците между Римският Папа и Изтока продължили да нарастват - особено в отношенията между Папата и Епископа или Патриарха на Константинопол. Папата дори стигнал дотам, че да претендира за властта да решава кой трябва да стане Епископ на Константинопол..

...

И след като Папата вече не действал подвластно на управлението на Новозаветната Църква, той търсел политически начини да приведе цялата Църква под свое владичество.

...

Най-невероятният, може би, инцидент сред тези политически, религиозни и дори военни кампании, доколкото Изтока бил засегнат, се случил през 1054 г. сл. Хр. По време на неделното богослужение един изпратен от Папата кардинал, тръшнал на олтара на църквата Св. София в Константинопол документ, с който Патриархът на Константинопол се отлъчвал от Църквата!.

...

Разбира се, Папата нямал никакво законно право да стори това, но въздействието му било отчайващо.

...

Крайното следствие от папските интриги било това, че цялата Римска църква отпаднала от Новозаветната Църква. Оттогава до сега тази схизма все още не е вдигната.

...

Нашият кръстопът

Ето ни на него. В нашето пътешествие през историята ние внимателно бяхме проследили в продължение на хиляда години непрекъснатата приемственост в Църквата.

Няма смисъл да отбелязвам, че одобрявахме Църквата, такава, каквато я откривахме на страниците на Новият Завет. Същата Църква открихме и през второто, и през третото столетие - изправена пред тежки гонения, празнуваща своята литургия в частни домове, пещери и дори гробища; ръководена от всеотдайни епископи, честозавършващи живота си като мъченици. Открихме я и през четвъртото столетие, да защитава вярата в Никея, също и през петото - в Халкидон. Последвахме я и до края на осмото столетие като изучавахме нейните Велики Събори, като се влюбвахме в нейните герои, светии и отци, които са проповядвали Благовестието, сражавали са се с еретиците и са утвърдили окончателно свещените изображения в поклонението на Бога. Изумявахме се колко смело е била посрещана моралната и доктринална поквара в Църквата и как е била избягвана често надвисващата разруха. Бог беше с нея и през деветото, и през десетото столетие, а мисионерското дело на Кирил и Методий положило основите и за обръщането на Русия към Христа,

което започнало през 988 г. сл. Хр.

..

Но след това настъпваше 1054 г. и ние се изправяхме пред избор. Появило се беше разделение. Аз все още си спомням донякъде физическото чувство, което изпитах през онзи ден, когато казах на своите кохорти: "Изтокът е прав да противостои на папството, те са прави и в отхвърлянето на нововъведеното филиокве." После си поех дълбоко дъх. "Смятам, че това ни прави ... Православни."

Това беше едновременно чувство на изолираност, на безпокойство и на безпризорност. Че къде се намираше тази Църква днес? Все още ли съществуваше? Или беше угаснала кротко някъде през Средновековието?

..

Западът: Реформацията и Контрареформацията

Изтокът продължил в пълнотата на Новозаветната вяра, поклонение и практика, поддържайки апостолските основи. Западната, или Римокатолическата църква, поставила началото на Кръстоносните походи..

започнало да назрява ново надигане - този път не в съседния Изток, а вътре в самите Западни предели.

...

И сега, един почти неизвестен германски монах на име Мартин Лютер непреднамерено започнал атака срещу определени Римокатолически практики, което в крайна сметка се отразило сериозно на световната история. Неговите прословути "Деветдесет и пет тезиса", които просто

призовавали към дискусия върху някои проблеми, били заковани върху църковните двери във Виттемберг през 1517 г. сл. Хр. Съвсем скоро тези тезиси отбелязали началото на онова, което на Запад било наречено Протестантската Реформация.

...

Протестите на Лютер се разпространили като горски пожар, раздухван от бурен вятър. Реформите, които той преследвал в Германия, скоро били придружени от изискванията на Улрих Цвингли от Цюрих, Джон Калвин от Женева, както и стотици други в цяла Западна Европа. Подклаждана от многобройни политически, социални и икономически фактори в добавка към религиозните проблеми, Реформацията проникнала буквално във всяко ъгълче и пукнатина на Римокатолическата църква. Църковното ѝ влияние върху Запада значително западнало с масивната експлозия и нарастване на разделенията. Ефекта на отразените вълни в резултат от това деление продължава и до ден днешен.

И сякаш неприятностите в континенталната част на Европа не били достатъчно, църквата в Англия също се отправяла по своя собствен път. Хенри VIII, при всичките си брачни проблеми, заменил Римския Папа със самия себе си като глава на Англиканската църква. По-късно, Папата отново щял да се добере до върховенството си в Англия, но само веднъж и то за няколко кратки години. Самата Англианска църква от своя страна, скоро била разцепена в едно тежко разделение, което щяло да повлияе на съдбата на Съединените Щати и Канада.

Докато десетилетията се изнизвали на Запад, множеството протестантски разклонения приемали най-разнообразни форми. Съществували дори и такива, които твърдели, че не са нито протестанти нито римокатолици. Всички изглежда споделяли еднаква неприязън към Епископа на Рим и към

практиките на неговата църква и повечето искали далеч по-малко централизирани форми на управление. И докато някои, като лютераните и англиканите, се придържали към една основна структура от литургично богослужение и тайнства, други, като реформирани църкви и още по-радикалните анабаптисти и техните наследници, поставяли под въпрос и отхвърляли множество библейски реалности като йерархията, тайнствата и историческото предание (без значение кога и къде са се появили в историята), мислейки, че по този начин се освобождават от римокатолицизма.

...

Отделяйки се от Православната църква, Рим загубва мястото си на истинска историческа изява на Новозаветната църква. А наред с разделенията на Реформацията, протестантите не успели да се завърнат в Новозаветната църква.

Православната църква днес

Ние прекарахме цяло десетилетие, от 1977 до 1987 г. в опознаване на Православната църква - нейното свещенство и нейното паство. Беше едно невероятно преживяване да открием същата онази вяра в Христа, която и ние бяхме приели, но я открихме здраво вкопана в едни културни рамки, за които не знаехме почти нищичко.

..

Църквата на Новият Завет, Църквата на Петър, Павел и другите апостоли, Православната църква - въпреки гоненията, политическото потисничество и дезертьорството на някои нейни части - днес по един чуден начин изповядва същата вяра и води същия живот като древната Новозаветна църква. Естествено, стилът на Православието изглежда доста сложен за съвременният протестантски взор и това е разбираемо. Но,

имайки предвид историческите сведения за това, как се е развивала Църквата, простата, съсредоточена върху Христос вяра на апостолите е отчетливо запазена в нейните практики, богослужения и дори в нейната архитектура.

..

В съвременното Православие, също както и в отминалите времена, по основните положения на християнското учение, богослужение и управление никога не могат да се водят преговори. Не можеш да бъдеш православен свещеник, например, и да отричаш Божествеността на Христос, девственото Му раждане, възкресението Му, възнасянето Му на небесата или второто Му пришествие. Просто през последните две хиляди години Църквата не се е отклоняла от курса си. Тя е Една, Свята, Вселенска и Апостолска. Тя е Новозаветната църква. Портите адови многократно са се опитвали, но не са успели да ѝ надделеят.

Питър Гилкуист

ВИЖТЕ [КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО](#)

{{_LINK1_}}